

Θέμα 5ο: Σάββατο 5 / Κυριακή 6 Οκτωβρίου 2022

Ο ΘΕΟΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ – ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ

(Επιμέλεια: Γραφείο Νεότητας IMMA)

Ερώτηση: Τι ονομάζεται ορθολογισμός, πώς τον κατανοείτε και ποια νομίζετε ότι είναι η σημασία του για τον κόσμο και εσάς προσωπικά;

Ο σύγχρονος τρόπος σκέψης οδηγεί τον άνθρωπο στον ορθολογισμό, καλώντας τον να μην δέχεται «δόγματα» και να απορρίπτει οτιδήποτε δεν αποδεικνύεται.

Συνεπώς ο ορθολογιστικός τρόπο σκέψης φαίνεται πως είναι κάτι καλό, που προάγει τις επιστήμες και μας απαλλάσσει από προκαταλήψεις. Μήπως όμως έχει και κάποιες αρνητικές προεκτάσεις και αν ναι που τις εντοπίζουμε;

Ο ορθολογισμός καλεί τον άνθρωπο να απορρίψει τον Θεό, καθώς δεν υπάρχουν χειροπιαστές αποδείξεις της ύπαρξής Του. Πόσες φορές δεν έχουμε ερωτηθεί, γιατί να πιστεύουμε σε ένα θεό που δεν τον έχουμε δει ή δεν μας δείχνει την παρουσία του, συνεπώς δεν θα υπάρχει. Εξάλλου η επιστήμη επιχειρεί να ερμηνεύσει τη δημιουργία του κόσμου και την ύπαρξη της ζωής αγνοώντας τον Θεό. Ο άνθρωπος έχει κατανοήσει τη δομή και τη λειτουργία από το απλούστερο κύτταρο μέχρι τους μεγάλους πολυκύτταρους οργανισμούς, όπως ο ανθρώπινος οργανισμός και έχει ερμηνεύσει ακόμα και τη λειτουργία του πολυπλοκότερου οργάνου, που είναι ο ανθρώπινος εγκέφαλος. Έχει διατυπώσει θεωρίες για τη δημιουργία του σύμπαντος και την εξέλιξη των έμβιων όντων, που βασίζονται σε πολύ λογικές αλληλουχίες τυχαίων γεγονότων.

Μέσα σε όλα αυτά πού χωράει ένας Θεός, ο οποίος μάλιστα φαίνεται να μην είναι απαραίτητος για τη δημιουργία του κόσμου;

Όλες οι υπάρχουσες θεωρίες φτάνουν μέχρι ένα κρίσιμο σημείο, πέρα από το οποίο δεν μπορούν να προχωρήσουν και να δώσουν απαντήσεις σε θεμελιώδη ερωτήματα, όπως θα διαπιστώσουμε σε άλλες συζητήσεις για τη δημιουργία του κόσμου και τη δημιουργία της ζωής. Και φυσικά αποτελούν αναπόδειχτες θεωρίες που βασίζονται σε λογικοφανείς υποθέσεις, στις οποίες απουσιάζει ο Θεός. Οι θεωρίες που διατυπώθηκαν για τη δημιουργία του κόσμου και της ζωής δεν σημαίνει ότι δεν έχουν πραγματική βάση, αλλά ως χριστιανοί πιστεύουμε ότι η πορεία αυτών των γεγονότων που οδήγησαν στη δημιουργία του θαυμαστού κόσμου που ζούμε έγινε κάτω από τη Θεία Πρόνοια και φυσικά δεν αποτελούν τυχαία γεγονότα.

Σχετικά με τη φανέρωση του Θεού, όπως διαπιστώνουμε στα γεγονότα που μας παρουσιάζει η Καινή Διαθήκη, ο Θεός αποκαλύπτεται μόνο σε όσους έχουν αγαθή πρόθεση.

Γεννήθηκε σε ένα σπήλαιο, χωρίς την εμφάνιση θαυμαστών σημείων επί της γης και προσκάλεσε να τον προσκυνήσουν ταπεινοί βοσκοί που είχαν αγαθή προαίρεση. Η Μεταμόρφωση στο όρος Θαβώρ έγινε μπροστά σε ένα πολύ περιορισμένο αριθμό μαθητών, ενώ η απόκρυψη της θεϊκής Του φύσης και η επιτίμηση των δαιμόνων, όταν αποκάλυπταν τη θεότητα Του, δείχνουν πως θέλημά Του ήταν να μην επιβληθεί στον κόσμο ως Θεός που ήταν, αλλά να οδηγήσει τους ανθρώπους στην πίστη στην Αγία Τριάδα με την δική τους θέληση. Η αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο δεν περιορίζει τα χαρίσματα του αυτεξουσίου και της ελευθερίας του ανθρώπου (συζήτηση για το αυτεξούσιο).

Με την παραβολή του καλού σπορέα δίδαξε ότι ενώ θα ακουστεί ο Λόγος του Θεού (σπόρος) σε όλους τους ανθρώπους, μόνο ορισμένοι, που έχουν αγαθή πρόθεση, θα τον δεχτούν και θα ανθοφορήσει στις καρδιές τους.

Από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη διαπιστώνουμε ότι ακόμα και όταν ο Θεός αποκαλυπτόταν στους ανθρώπους, με τον πλέον προφανή τρόπο, όπως η διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας, η χορήγηση του μάννα ως τροφή των ισραηλιτών στην έρημο, η φανέρωση του Θεού στο όρος Σινά (Εξοδος ΙΘ 16-20, Κ 18-20), οι ισραηλίτες δεν σταμάτησαν να Τον αρνούνται ή και να στρέφονται στα είδωλα (Εξοδος ΛΒ). Όταν οι φαρισαίοι ζήτησαν από το Χριστό να δουν κάποιο σημείο, ενώ βέβαια είχαν προηγηθεί πολλά θαύματα (Ματθ. ΙΒ, 38-42) τους απάντησε ότι θα δουν το σημείο του προφήτη Ιωνά (τριήμερος εις Άδου κάθοδος και Ανάσταση) και τους επέπληξε γιατί ενώ είχαν γίνει τόσα θαύματα δεν πίστεψαν. Αιτία ήταν η σκληροκαρδία τους και ο εγωισμός τους που δεν τους άφηνε να πιστέψουν στη θεότητα Του. Όμοια επιπλήχθηκαν από τον Κύριο οι πόλεις στις οποίες έκανε πολλά θαύματα, όμως οι άνθρωποι έμειναν αμετανόητοι και χαρακτηριστικά ανέφερε ότι εάν τα θαύματα είχαν τελεστεί στην πόλη των Σοδόμων, οι άνθρωποι θα είχαν μετανοήσει και η πόλη δεν θα είχε καταστραφεί. Και γι' αυτό ανέφερε ότι οι κάτοικοι των Σοδόμων θα έχουν ηπιότερη κρίση την ημέρα της Κρίσεως απ' ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών (Ματθ. ΙΑ 20-24).

Το Σύμβολο της Πίστεως ξεκινά με τις λέξεις «Πιστεύω εις έναν Θεόν», που δείχνει εσωτερική ανάγκη του ανθρώπου, χωρίς ανάγκη αποδείξεων.

Όταν ο άνθρωπος πιστέψει στην παρουσία του Θεού και επιτρέψει στον Θεό να μπει στην καρδιά και στο νου του, ο Θεός του αποκαλύπτεται και τον φωτίζει να Τον γνωρίσει. Αυτό το αποκαλύπτει πολύ χαρακτηριστικά ο Χριστός στο Ευαγγέλιο. Στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (ΙΑ' 25) αναφερόμενος στον Θεό-Πατέρα λέει «ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπιόις», ενώ λίγο παρακάτω (ΙΑ' 27) λέει «οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ Υἱός, καὶ ὃ ἔαν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι», δηλαδή η αποκάλυψη του Θεού – Πατέρα γίνεται μόνο μέσα από την πίστη στον Υιό και Λόγο του Θεού.

Σε άλλο σημείο (Ματθ. ΙΣΤ΄ 13-17) ρωτάει τους μαθητές Του, ποιος νομίζει ο κόσμος ότι είναι και τι νομίζουν οι ίδιοι. Όταν ο Πέτρος του λέει «σύ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» ο Χριστὸς απαντάει «μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπέκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ο Θεὸς αποκαλύπτει στον ἄνθρωπο το μυστήριο της σωτηρίας του, με την ενανθρώπιση του Λόγου του Θεοῦ. Ὅλοι μας μπορεί κάποια στιγμή να αμφισβητήσουμε ἢ να αναρωτηθούμε για τον Θεό, πάντα ὁμως θα πρέπει να ζητάμε ἀπὸ τον ἴδιο να μας βοηθήσει να φύγει ἀπὸ την καρδιά μας η ἀπιστία ἢ ολιγοπιστία που δημιουργεῖ ο διάβολος. Είναι χαρακτηριστικὴ ἡ φράση που εἶπε ο πατέρας του δαιμονισμένου, ὅταν ζήτησε ἀπὸ το Χριστό να γιατρέψει το παιδί του. Ο Χριστὸς τον ρώτησε ἐάν πιστεύει καὶ ἀπάντησε «πιστεύω, Κύριε, βοήθει μοι τῆ ἀπιστίᾳ» (Μρκ. Θ΄ 17-24).

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ὅτι ἡ νοημοσύνη του ἀνθρώπου εἶναι περιορισμένη, μηδαμινὴ μπροστὰ στη σοφία του Θεοῦ. Ἐνα μικρὸ παιδί ἢ ἀκόμα καὶ ἕνας ἐνήλικας δεν μπορεί να κατανοήσει πράγματα που εἶναι δεδομένα για ἕναν μεγάλο ἐπιστήμονα. Ἐνας ἀπλὸς ἀνθρώπος ξέρει ὅτι ἡ καρδιά στέλνει το αἷμα σε ὅλο το σῶμα, ὁμως ἕνας καρδιοχειρουργὸς γνωρίζει πῶς θα ἐπέμβει σε μία ζωντανὴ καρδιά για να διορθώσει κάποια βλάβη που προκλήθηκε. Ἀντίστοιχα πρέπει να ἀντιληφθούμε ὅτι ἡ νοημοσύνη του ἀνθρώπου δεν μπορεί να κατανοήσει το μεγαλεῖο του Θεοῦ.

Ἐάν ἕνας Θεὸς μπορεί να γίνε ἀντιληπτός καὶ πλήρως κατανοητός ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο, δεν εἶναι Θεός, ἀλλὰ δημιούργημα του ἀνθρώπου. Ο Θεὸς εἶναι ἀπειρος καὶ το μυστήριο της ουσίας Του δεν εἶναι δυνατό να χωρέσει στον περιορισμένο νου του ἀνθρώπου.

Τέλος μπορούμε να αναφέρουμε ὅτι ἡ ἴδια ἡ ἐπιστήμη στηρίζεται σε δόγματα – θεωρίες – αξιώματα (μαθηματικά, φυσικὴ), που δεν ἀποδεικνύονται ἀλλὰ βοηθοῦν στην ἐρμηνεία του φυσικοῦ κόσμου που μας περιβάλλει καὶ ἐπιβεβαιώνονται ἐκ των υστέρων ἢ καὶ βελτιώνονται, ἀπὸ την παρατήρηση. Πριν μερικὲς δεκαετίες οὖν μαθηματικοὶ υποστήριζαν ὅτι οὖν παράλληλες γραμμὲς δεν τέμνονται, χωρὶς να το ἀποδεικνύουν ἀλλὰ οὔτε καὶ μπορούσε κάποιος να το ἀμφισβητήσει. Σήμερα οὖν ἐπιστήμονες λένε ὅτι οὖν παράλληλες γραμμὲς τέμνονται στο ἀπειρο, λόγω της καμπυλότητας του χωροχρόνου. Ἡ θεωρία της σχετικότητας ἀποτελεῖ ἕνα θεώρημα που δεν ἀποδεικνύεται, ἀλλὰ βοηθαῖ στην ἐρμηνεία φυσικῶν φαινομένων καὶ ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ παρατηρήσεις.

Πρέπει λοιπὸν να ἔχουμε στο μυαλό μας ὅτι ο ὀρθολογισμὸς καὶ ἡ ἐπιστήμη εἶναι σημαντικὰ για τη βελτίωση της ζωῆς μας, ο Θεὸς ὁμως εἶναι πέρα ἀπὸ την πεπερασμένη λογικὴ του ἀνθρώπου. Οὖν ἄθεοι ὀρθολογιστὲς βγάζουν το Θεό ἀπὸ τη ζωὴ τους καὶ ἀνάγουν τον ἄνθρωπο στο ἐπίπεδο του Θεοῦ, ἐπαναλαμβάνοντας ἀκριβῶς το προπατορικὸ ἀμάρτημα. Ο Θεὸς δεν ἔχει ἀνάγκη να ἐπιδείξει τη δύναμή Του στους ἀνθρώπους, ὁμως φανερώνεται ἐκουσίως, με τον τρόπο που ο ἴδιος κρίνει, σε ὅσους ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦν διακαῶς καὶ προσπαθοῦν μέσα ἀπὸ την πνευματικὴ ζωὴ, να Τον συναντήσουν.